



Cartea Albă 2025

Parcursul pentru creștere
economică și competitivitate

CUPRINS

PREFAȚĂ	3
MEDIUL MACROECONOMIC	5
REGIMUL FISCAL	11
MEDIU ÎNCONJURĂTOR	15
INVESTIȚII STRĂINE DIRECTE ȘI SCHEME DE AJUTOR DE STAT	19
TRANZIȚIA ENERGETICĂ	23
CONCURENȚĂ ȘI PROTECȚIA CONSUMATORILOR	27
SUSTENABILITATE	33
TEHNOLOGIE ȘI DIGITALIZARE	37
CAPITAL UMAN ȘI SĂNĂTATE	41
MEMBRI	46

PREFAȚĂ

Consiliul Investitorilor Străini (FIC) publică cea de-a 15-a ediție a Cărții Albe, care oferă o imagine de ansamblu a progreselor înregistrate în cele mai relevante domenii ale economiei și o listă actualizată de recomandări pentru a asigura evoluția durabilă a României. Proiectul nostru prezintă o serie de recomandări pentru măsuri care trebuie implementate pentru a combate crizele actuale, cum ar fi deficitele gemene, birocrăția, deficiențele legislative, dar și problemele ce țin de competitivitate, deficitul forței de muncă, securitatea energetică și altele.

Cartea Albă FIC 2025 examinează pilonii strategici pentru dezvoltarea României: macroeconomia, fiscalitatea, mediul înconjurător, tranziția energetică, concurența și protecția consumatorilor, sustenabilitatea, tehnologia și digitalizarea, capitalul uman și sănătatea. Prin îmbunătățirea acestor domenii, poate fi accelerat procesul de aderare al României la Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE), dar și alinierea ca-

drului legislativ național la standardele europene. Totodată, această analiză a economiei, poate ajuta la conturarea unei strategii naționale de atragere și stimulare a investițiilor private cu scopul final de a reduce presiunea asupra bugetului de stat pe termen mediu-lung. Într-un context geopolitic tensionat, este important ca economia țării să fie cât mai productivă și orientată spre investiții cu valoare adăugată mare, astfel încât să fie pregătită să răspundă șocurilor externe.

FIC rămâne un partener de încredere pentru autorități și oficiali în identificarea și îndeplinirea obiectivelor strategice, integrarea celor mai bune practici europene, atragerea investițiilor străine și creșterea competitivității României. Membrii noștri sunt parteneri activi de dialog și lucrează în mod regulat la recomandări adresate celor mai cruciale domenii de dezvoltare ale țării noastre prin proiectul Cărții Albe pentru a oferi soluții pe termen mediu și lung pentru creșterea solidă și stabilitatea economiei naționale.

MEDIUL MACROECONOMIC

În 2024, economia României a cunoscut o încetinire semnificativă, influențată atât de factori interni, cât și de factori externi. Creșterea PIB real a fost înregistrată la 0,9%, o scădere notabilă față de creșterea de 2,4% din 2023. Pe partea cererii, consumul și investițiile au fost principalele motoare ale creșterii economice, în timp ce balanța comercială a rămas negativă din cauza importurilor mai mari decât exporturile. În ceea ce privește oferta, industria și serviciile au fost piloni fundamentali, deși toate sectoarele au dat semne de stagnare sau declin. Pentru 2025, creșterea economică va depinde în mare măsură de politicile fiscale și monetare, de capacitatea guvernului de a stimula consumul și investițiile și de menținerea competitivității în industrie și servicii.



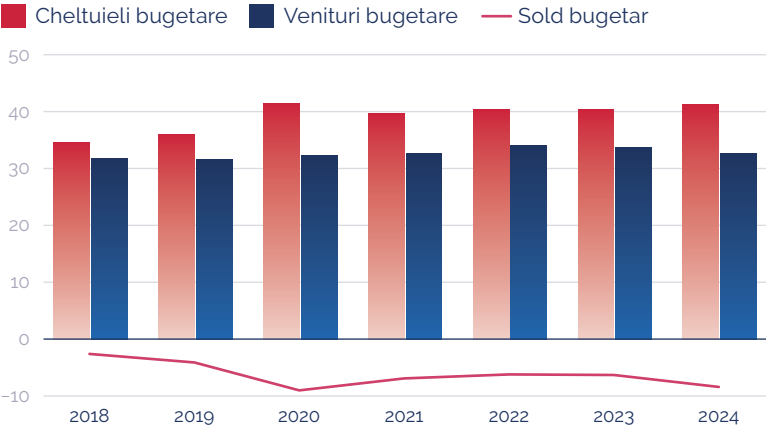
Află mai multe la
wb2025.fic.ro/ro/mediul-macroeconomic

Finanțele publice din România se confruntă cu un deficit bugetar persistent și în creștere, cu o deteriorare semnificativă observată în perioada 2018-2024. Deficitul a ajuns la -8,6% din PIB în 2024, determinat de creșterea cheltuielilor publice. Tendința ascendentă a datoriei publice, care a depășit pragul de 50% în 2024, ridică semne de întrebare cu privire la sustenabilitate și la necesitatea unor politici economice prudente pentru a echilibra bugetul și a reduce dependența de împrumuturi. Guvernul trebuie să pună în aplicare reforme fiscale solide, să îmbunătățească colectarea veniturilor și să raționalizeze cheltuielile publice pentru a asigura stabilitatea macroeconomică.

Încrederea în economie a variat în rândul țărilor din Europa Centrală și de Est în 2024, România prezentând un sentiment economic mai puternic comparativ cu celelalte țări. Cu toate acestea, scăderea încrederii în România înainte de alegerile prezidențiale a evidențiat incertitudinile asociate. Dinamica economiei și evoluția favorabilă a încrederii vor depinde de capacitatea guvernului de a îmbina nevoia de macrostabilizare cu măsuri care să sprijine creșterea.

FIGURA 1

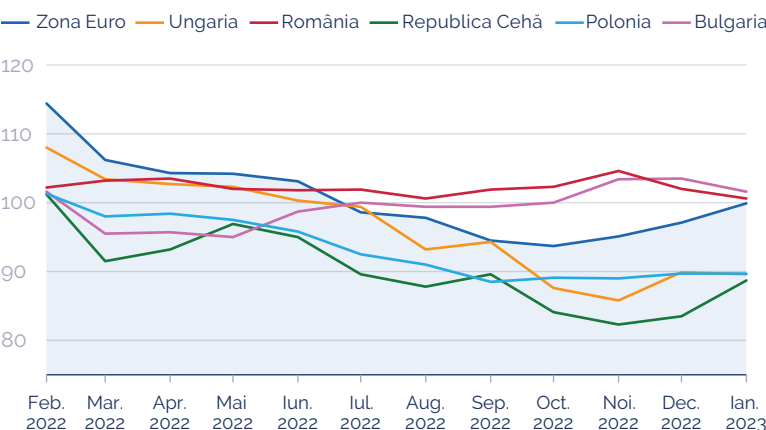
Soldul bugetar, %PIB



Sursă: Eurostat

FIGURA 2

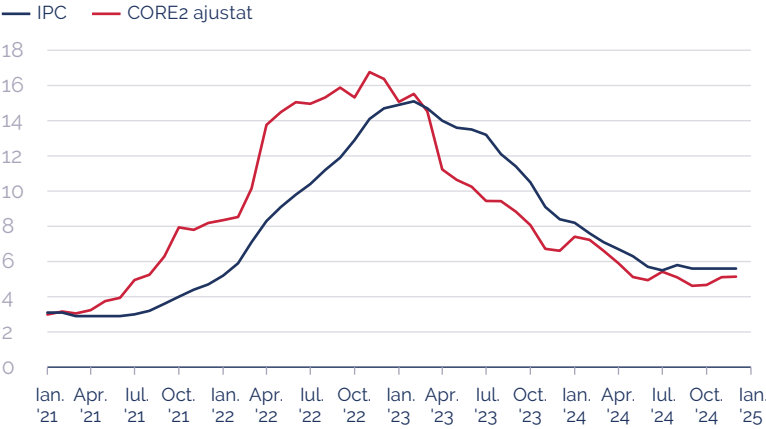
Indicatorul sentimentului economic



Sursă: Eurostat

FIGURA 3

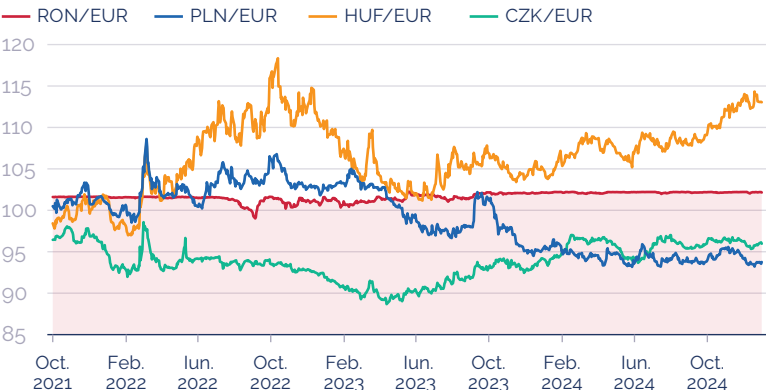
Evoluția inflației



Sursă: INS, BNR

FIGURA 4

Evoluția cursurilor de schimb pe piețele emergente din regiune



Sursă: BNR

Inflația din România a înregistrat o tendință descendentă în cursul anului 2024, rata anuală a inflației IPC fiind de 5,14% în decembrie. Cu toate acestea, condițiile meteorologice extreme și modificările fiscale au avut un impact asupra inflației, cauzând inversări temporare în procesul de dezinflație. Răspunsul politicii monetare a inclus o creștere a ratelor dobânzilor pentru a controla inflația, ratele ROBOR la 3 luni și 12 luni atingând un maxim în 2022 și scăzând treptat în 2023 și 2024.

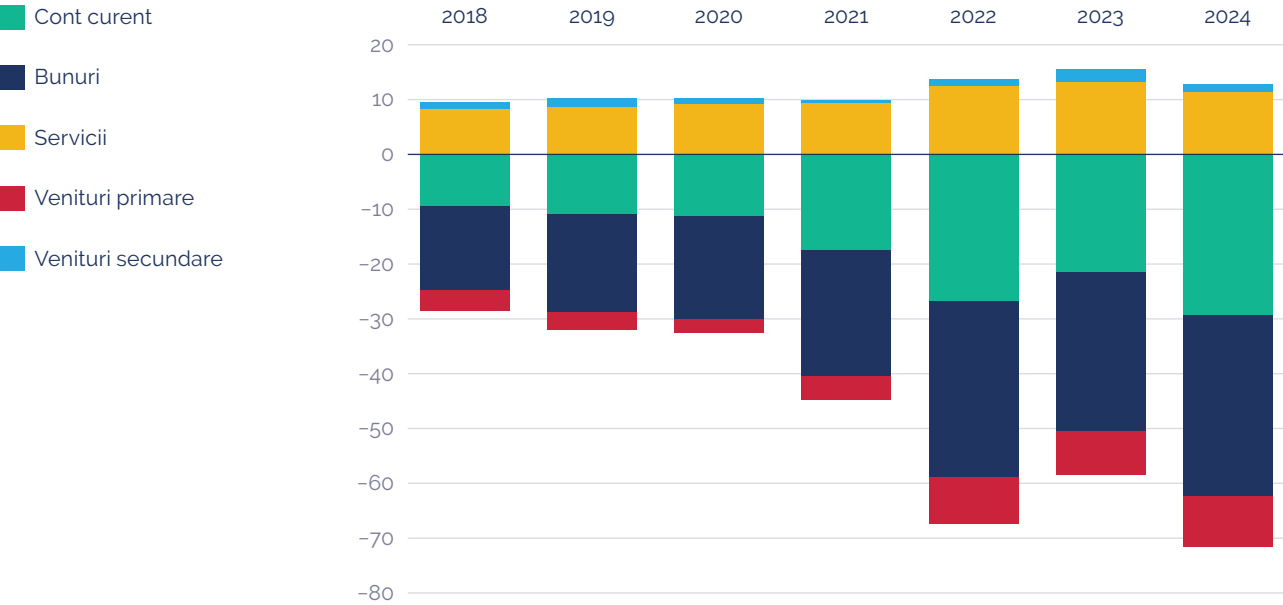
Cursurile de schimb ale monedelor din Europa Centrală și de Est în raport cu euro au fost divergente în 2024, influențate de factori economici interni și de influențe externe. Leul românesc a rămas relativ stabil, în timp ce alte monede au înregistrat fluctuații semnificative. Indicele Bursei de Valori București (BETI) a atins un maxim istoric în iulie 2024, dar s-a confruntat cu impactul potențial al tensiunilor de pe piețele internaționale și al retrogradării ratingului de credit al țării.

Nivelul scăzut al intermedierei financiare rămâne o provocare structurală majoră pentru România, activele sectorului bancar în PIB fiind de 50,6% în 2024, cu mult sub media UE. Reziliența sectorului bancar s-a consolidat, cu o dinamică pozitivă a indicatorilor de adecvare a capitalului și un nivel scăzut al creditelor neperformante. Cu toate acestea, expunerea ridicată la împrumuturile guvernamentale și nevoia de finanțare din partea statului pentru acoperirea deficitului bugetar prezintă riscuri pentru intermedierea financiară.

Deficitul de cont curent al balanței de plăți a României a crescut semnificativ în perioada 2018-2024, ca urmare a deficitului balanței comerciale cu bunuri. Balanța comercială a serviciilor a generat un excedent, însă acesta nu a fost suficient pentru a compensa deficitul structural din comerțul cu bunuri. Amplificarea deficitului de cont curent sugerează o vulnerabilitate externă crescută și necesitatea unor politici de reducere a dezechilibrelor prin stimularea exporturilor și consolidarea competitivității economice.

Pentru a asigura stabilitatea macroeconomică, guvernul trebuie să pună în aplicare reforme fiscale, să îmbunătățească colectarea veniturilor și să raționalizeze cheltuielile publice. Prioritățile includ raționalizarea cheltuielilor bugetare, reducerea cheltuielilor rigide, creșterea eficienței investițiilor publice, și atragerea de fonduri europene pentru a sprijini reformele structurale și investițiile în domeniile-cheie. Previziunile de creștere economică pentru România în 2025 și 2026 variază, preconizându-se o creștere moderată și riscuri potențiale generate de volatilitatea piețelor financiare, factorii geopolitici și politicile fiscale și monetare.

FIGURA 5
Structura contului curent



Sursă: BNR

REGIMUL FISCAL

În acest capitol, mediul de afaceri își propune să evidențieze importanța transparenței și previzibilității fiscale pentru creșterea și facilitarea investițiilor străine în România. Consultarea cu autoritățile statului este esențială atât pentru revizuirea proiectelor de legislație, cât și pentru implementarea legislației existente. Aceasta conduce la o îmbunătățire a calității și aplicabilității legislației.

Claritatea, stabilitatea și predictibilitatea legislației fiscale, precum și implementarea și interpretarea acesteia, sunt condiții esențiale în deciziile investiționale. Lipsa transparenței în procesul legislativ afectează semnificativ potențialul de dezvoltare economică, prin descurajarea investițiilor străine directe.



Află mai multe la
wb2025.fic.ro/ro/regimul-fiscal

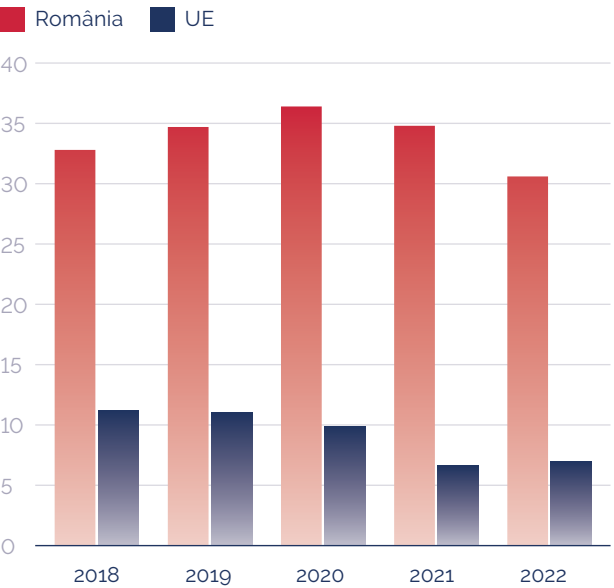
FIC consideră astfel că îmbunătățirea transparenței ar trebui să devină o prioritate pentru autorități, deoarece aceasta conduce la creșterea predictibilității mediului fiscal românesc. Orice modificare a legislației, inclusiv interpretarea acesteia, ar trebui adoptată după consultare și aplicată în mod corespunzător de către autoritățile fiscale, exclusiv pentru viitor, și cu suficient timp înainte de intrarea sa în vigoare. FIC recomandă un dialog constant și mai consistent între mediul de afaceri, Ministerul Finanțelor (MF) și reprezentanții Agenției Naționale de Administrare Fiscală (ANAF), cu privire la predictibilitatea legii și aplicarea sa uniformă. FIC îndeamnă, de asemenea, ca MF să acorde comunității de afaceri mai mult timp de revizuire a proiectelor de lege, astfel încât companiile să fie pregătite pentru a înțelege și îndeplini obligațiile fiscale.

În actualul context geopolitic și economic este vital ca autoritățile, împreună cu mediul de afaceri, să analizeze cadrul fiscal într-o perspectivă pe termen lung menită să consolideze finanțele publice în beneficiul statului și al sectorului privat. Astfel, FIC recomandă ca reforma fiscală să introducă o distribuție egală a sarcinilor între sectorul public și privat dar și să asigure echitate fiscală prin eliminarea scutirilor, abolirea impozitului minim pe cifra de afaceri și plafonarea CAS și CASS. FIC consi-

deră, de asemenea, că prin menținerea unei cote unice România poate promova un mediu favorabil investițional.

FIC sprijină eforturile depuse de autoritățile fiscale pentru combaterea evaziunii fiscale și pașii importanți întreprinși în direcția unei administrații fiscale mai digitalizate și mai eficiente.

FIGURA 6
Deficitul de TVA (ca % din VTTL¹)



Sursa: Raportul privind deficitul de TVA în UE 2024, Comisia Europeană

Modificările aduse Legii Offshore în 2022 (Legea nr. 256/2018) au adus prevederi mai favorabile privind exploatarea gazelor naturale în Marea Neagră care au deblocat investițiile din zonă. Totodată, una dintre cele mai relevante modificări aduse legii a fost legată de regimul fiscal pentru investițiile în domeniu, care a devenit mai permisiv. Drept urmare, FIC recomandă ca viitoarele modificări cu impact asupra Zonei Exclusive Economice a Mării Negre să fie discutate detaliat cu mediul de afaceri și să aibă în vedere nevoia de stabilitate cu efecte minime asupra planurilor de afaceri existente.

Profitul reinvestit ajută companiile să se dezvolte și să contribuie indirect la dezvoltarea economiei în ansamblul său, dar și la o creștere a veniturilor bugetare. Pentru a continua stimularea investițiilor cât mai mult posibil, FIC consideră esențială acordarea posibilității de a aplica facilitatea fiscală într-o etapă ulterioară sau introducerea posibilității de a obține o rambursare în numerar.

FIC salută modul în care noul impozit global a fost implementat în legislația națională și apreciază eforturile continue ale Ministerului Finanțelor de a lucra și coopera cu profesioniștii din mediul de afaceri. Cu toate acestea, FIC consideră că există anumite aspecte ce ar trebui clarificate pentru o interpretare și aplicare mai eficace a legislației, precum: prezența facilităților fiscale care se pot în-

cadra drept credite fiscale rambursabile calificate din perspectiva Pilonului 2 în Codul Fiscal și care ar putea contribui la creșterea cotei de impozitare.

FIC apreciază eforturile autorităților române de a clarifica și îmbunătăți legislația privind facilitățile fiscale pentru cercetare-dezvoltare. Un cadru transparent, obiectiv și predictibil pentru alocarea acestor facilități are rolul de a stimula companiile să facă investiții în astfel de activități cu valoare adăugată. Astfel, FIC consideră că ar trebui să aibă loc discuții între mediul de afaceri și autoritățile române cu privire la modificarea actualului sistem de facilități fiscale pentru impozit pe profit cu privire la cercetare și dezvoltare, astfel încât acesta să îndeplinească cerințele pentru un credit fiscal rambursabil calificat conform regulilor Pilonului 2.

1 VTTL este suma estimată de TVA care este teoretic colectabilă pe baza legislației TVA și a reglementărilor auxiliare, presupunând conformitatea deplină



MEDIU ÎNCONJURĂTOR

Mediul de afaceri continuă să se confrunte cu o lipsă de predicțibilitate în ceea ce privește cadrul juridic și instituțional privind problemele de mediu, în ciuda eforturilor continue de a colabora cu funcționarii publici în legislația de mediu și pe teme instituționale. Acest lucru s-a resimțit cel mai puternic în sectorul gestionării deșeurilor, unde reglementarea și aplicarea disproporționată a normelor de gestionare a deșeurilor pentru companiile private, spre deosebire de entitățile responsabile cu colectarea deșeurilor municipale, precum și întârzierea prelungită în adoptarea actelor legislative esențiale, au condus la instabilitate și incertitudine semnificative pe piață.



Află mai multe la
wb2025.fic.ro/ro/mediu-inconjurator

Membrii FIC se angajează să continue să construiască încrederea părților interesate și, în același timp, să își îmbunătățească performanța în afaceri într-un mod durabil și solicite autorităților publice să inițieze procesul de consultare încă din primele etape ale procedurii decizionale.

În pofda implicării mediului de afaceri și a altor actori relevanți în consultările publice și propunerile de claritate în materie de reglementare, legislația rămâne imprevizibilă. Absența unor perioade de tranziție suficient de lungi pentru noile cerințe și întârzierile în adoptarea legislației secundare, cum ar fi actualizarea necesară a metodologiei contribuțiilor la Fondul pentru mediu, afectează negativ companiile. FIC subliniază necesitatea unei interpretări consecvente a legilor și a unei implicări timpurii a părților interesate pentru a asigura stabilitatea, claritatea și sustenabilitatea reglementărilor.

România s-a aliniat la aceste obiective ale UE prin elaborarea Strategiei de decarbonizare pe termen lung 2050, actualizarea Planului Național de Energie și Climă (PNCP) 2030 și lucrul la legislația națională de transpunere a directivelor și reglementărilor UE. FIC recunoaște eforturile Ministerului Mediului în punerea în aplicare a legislației revizuite a EU-ETS și a pachetului "Pregătiți pentru 55", în special Mecanismul de ajustare la frontieră a emisiilor de dioxid de carbon (CBAM) și revizuirile EU-ETS. Este necesară o atenție deosebită în 2025-2026 pentru a îndeplini cerințele de sustenabilitate a biomasei și de reducere a gazelor cu efect de seră. În 2025, România ar trebui să creeze un sistem de recunoaștere a neutralității biomasei, cu accent pe criteriile de sustenabilitate și de reducere a gazelor cu efect de seră care trebuie îndeplinite. Acest sistem ar trebui să fie aliniat la

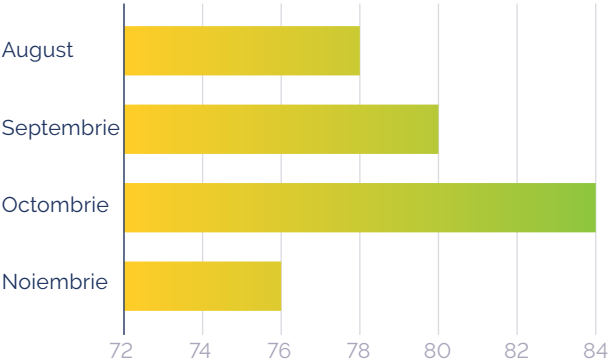
orientările europene, luând în considerare condițiile locale.

Îmbunătățirea gestionării deșeurilor rămâne o prioritate-cheie. FIC a inițiat consultări cu părțile interesate cheie din sectorul gestionării deșeurilor, rezultând în documentul "Dificultăți în aplicarea legislației privind deșeurile și soluții propuse". Acesta prezintă recomandări pentru a îmbunătăți claritatea, coerența și corectitudinea cadrului de reglementare. FIC s-a angajat apoi cu autoritățile, cum ar fi Ministerul Mediului, pentru a aborda problemele critice și a pleda pentru soluții. În ciuda acestor eforturi, volumul de deșeuri reciclabile colectate separat rămâne scăzut din cauza implementării slabe a instrumentelor economice, cum ar fi contribuția la economia circulară și sistemul "plătește pe măsură ce arunci". Aceste instrumente se confruntă cu provocări, inclusiv lipsa unor termene clare și dificultăți în colectarea din ușă în ușă.

Trebuie să remarcăm că implementarea Sistemului de Garanție-Returnare (SGR) este un mare succes în domeniul gestionării deșeurilor. În timp ce 2024 a fost un an de tranziție, marcat de configurarea sistemului și ajustarea planului la realitățile pieței românești, s-au obținut realizări semnificative. Putem evidenția conștientizarea consumatorilor de 98% a sistemului, cu o frecvență de returnare de o dată la 2-3 săptămâni.

FIGURA 7

Rata de colectare pentru ultimele luni ale anului 2024



Sursa: ReturoSGR <https://returosgr.ro/>

Cu toate acestea, companiile de vânzare cu amănuntul care colectează deșeuri nepericuloase de la consumatori și le transportă către operatorii autorizați de gestionare a deșeurilor nu ar trebui să solicite autorizație de mediu. Cu toate acestea, în lipsa unor dispoziții legale explicite care să confirme această scutire, interpretările pot varia. Din cauza absenței liniilor directoare oficiale, companiile interpretează legislația în mod inconsecvent pentru a reduce impactul asupra mediului al anumitor produse din plastic.

Sunt necesare măsuri pentru a stimula dezvoltarea infrastructurii de prelucrare/producție de agregate reciclate pentru a asigura o mai bună

gestionare a deșeurilor provenite din activitățile de construcție și demolare.

În cele din urmă, în ceea ce privește finanțarea proiectelor de mediu, cadrul financiar multianual (CFM) 2021-2027 și pachetul de redresare economică NextGenerationEU (NGEU) oferă 1,8 mii de miliarde EUR pentru a sprijini redresarea în urma pandemiei de COVID-19 și pentru a promova prioritățile pe termen lung ale UE. Mecanismul de redresare și reziliență, o componentă-cheie a NextGenerationEU, a intrat în vigoare la 19 februarie 2021 și a fost conceput pentru a atenua impactul economic și social al pandemiei, facilitând în același timp tranziția verde și cea digitală.

Alocarea fondurilor ar trebui să fie prioritizată pe baza unei evaluări a riscurilor, având în vedere obiectivele UE pe care România trebuie să le atingă. Mediul de afaceri ar trebui consultat cu privire la cadrele de finanțare pentru finanțarea UE și inclus în lista beneficiarilor pentru proiectele specifice. Veniturile ETS ale statului român ar trebui redirecționate înapoi către industriile din cadrul EU-ETS și utilizate pentru cofinanțarea decarbonizării acestora. De asemenea, România ar trebui să aloce aproximativ 30% din fondurile UE pentru o Europă mai verde.



INVESTIȚII STRĂINE DIRECTE ȘI SCHEME DE AJUTOR DE STAT

FIC reprezintă un partener de încredere al Guvernului României în găsirea celor mai eficiente soluții și măsuri pentru atragerea de investiții străine directe (ISD). Beneficiul ISD este esențial pentru dezvoltarea economică, având ca efect aducerea de capital, crearea de locuri de muncă și transferul de tehnologie.



Află mai multe la
wb2025.fic.ro/ro/investitii-straine-directe-si-scheme-de-ajutor-de-stat

Investițiile au reflectat o componentă importantă în pregătirea bugetului pentru 2024, cheltuielile totale planificate pentru investiții publice fiind de 120,1 miliarde de lei - cheltuieli de capital de la bugetul de stat, bugetele locale și fonduri europene (granturi și împrumuturi), reprezentând aproximativ 6,9% din PIB. Rolul investițiilor publice este esențial pentru a potența impactul investițiilor străine directe și pentru a crea oportunități viitoare pentru sectorul privat.

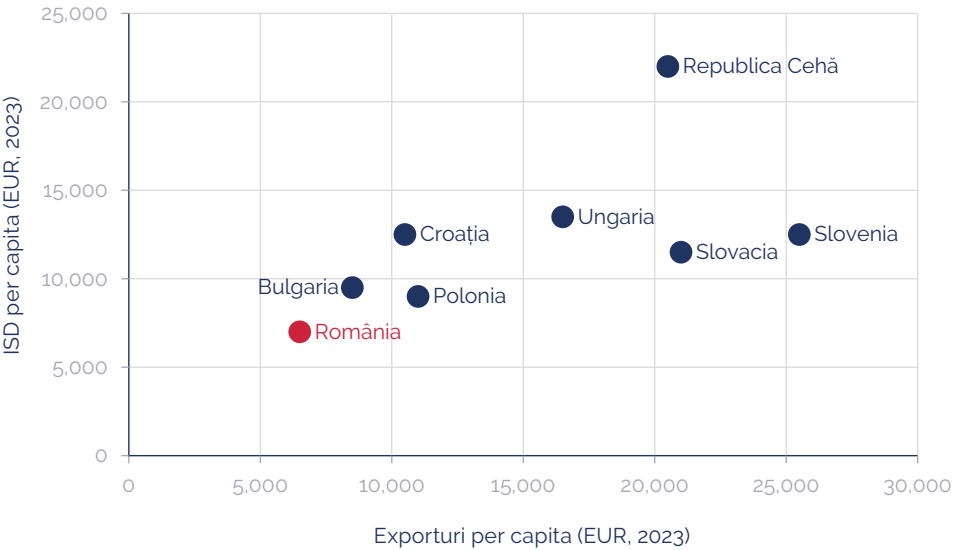
ISD aduc în mod clar numeroase beneficii tangibile („efecte tari”) - care încep cu aflusul de capital, crearea de locuri de muncă, creșterea consumului intern și a exporturilor, creșterea economică și o creștere a veniturilor bugetare, precum și posibilitatea pentru furnizorii locali de a participa la lanțurile valorice globale. În plus, există și numeroase elemente „soft”, cum ar fi transferul de tehnologie, îmbunătățirea competențelor forței de muncă prin transferul de know-how, îmbunătățirea competitivității internaționale a întreprinderilor locale, creșterea concurenței interne etc. Acești factori contribuie, de asemenea, la beneficiile globale ale ISD și, prin urmare, la creșterea economică.

Schemele de ajutor de stat simbolizează o componentă importantă pentru companiile mari, acestea nefiind eligibile pentru finanțarea investițiilor productive din fonduri europene. În România acestea vizează stimularea creșterii economice,

sprijinirea dezvoltării regionale și creșterea competitivității diferitelor sectoare de activitate din cadrul economiei naționale. România oferă cea mai mare intensitate a ajutoarelor de stat din UE, acoperind 30%-60% din costurile eligibile, în funcție de regiune (care poate ajunge până la 70% în patru județe incluse în Planul de tranziție justă) pentru CAPEX.

FIC consideră că este necesară creșterea alocărilor din fondurile europene și naționale pentru proiectele din economia reală, în special în sectorul productiv. De asemenea, este important ca o creștere a angajamentelor bugetare pentru ajutoarele de stat și subvențiile pentru investiții, chiar dacă plățile se fac în anii următori, pentru a stimula investițiile și a accelera lansarea proiectelor să fie realizată. În contextul dinamicii imprevizibile a sectoarelor economice, FIC consideră necesar un dialog constant între mediul de afaceri și autoritățile politice pentru ajustarea schemelor de finanțare. Totodată, se observă că perioada între adoptarea măsurilor de ajutor de stat și semnarea acordurilor de finanțare poate dura mai mult de un an.

FIGURA 8
Exporturi și ISD per capita



Surse: FIC, UNCTAD, Eurostat



TRANZIȚIA ENERGETICĂ

Europa se confruntă cu provocări energetice semnificative, inclusiv asigurarea unei aprovizionări stabile cu energie, accelerarea adoptării energiei regenerabile și gestionarea creșterii prețurilor. Modernizarea infrastructurii și competitivitatea costurilor sunt, de asemenea, esențiale pentru îndeplinirea obiectivelor de decarbonizare. Echilibrarea energiei sigure și accesibile cu obiectivele de decarbonizare pe fondul schimbărilor geopolitice și a modelelor de aprovizionare modificate rămâne o provocare crucială la nivelul UE. România trebuie să consolideze cadrele fiscale și de reglementare pentru a sprijini producția internă, abordând în același timp costurile semnificative de conformitate impuse de reglementările UE.

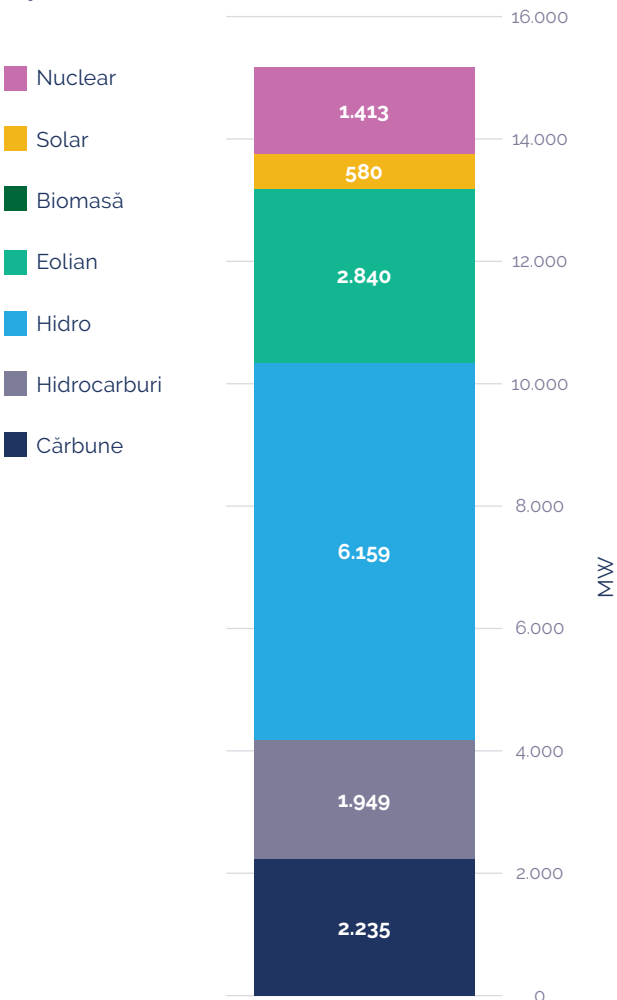


Află mai multe la
wb2025.fic.ro/ro/tranzitia-energetica

Mediul de reglementare al României ar trebui adaptat pentru a crește investițiile private necesare, ceea ce este esențial pentru modernizare și transformare energetică. FIC pledează pentru un cadru legislativ care să se alinieze la principiile europene, asigurând echitatea pieței și abordând presiunile asupra prețurilor și securitatea aprovizionării pe termen lung. Modificările legislative frecvente și netransparente pentru a corecta erorile inițiale au dus la pierderi financiare și la scăderea încrederii investitorilor. FIC subliniază importanța unei guvernări transparente și a dialogului constructiv cu părțile interesate pentru a preveni astfel de perturbări.

Echilibrarea măsurilor pe termen scurt și lung pentru a realiza decarbonizarea, menținând în același timp reziliența economică și competitivitatea, este o provocare esențială atât la nivelul UE, cât și la nivel național. Sectorul de energie regenerabilă din România a crescut semnificativ datorită potențialului său în energia eoliană, hidro, biomasă, CCUS (captarea, utilizarea și stocarea carbonului) și energia solară, alături de o schemă de sprijin lansată în 2008. Cele mai recente date de la Transelectrica (publicate în luna aprilie 2024) arată capacitatea totală instalată de energie electrică este estimată la 15206 MW, cu o putere netă de 14166 MW.

FIGURA 9
Capacitate instalată de energie electrică
(aprilie 2024)



Sursa: Transelectrica, <https://www.transelectrica.ro/ro/web/tel/home>

FIC consideră că este necesar un cadru politic clar, previzibil, nediscriminatoriu și aliniat la contextul legislativ al UE pentru infrastructura de hidrogen, cu acces transparent la infrastructură și condiții de piață pentru a stimula concurența. Pactul verde european subliniază rolul biometanului și hidrogenului în decarbonizarea sistemului energetic al Europei, planul REPowerEU și revizuirile RED II și III promovând implementarea biometanului și hidrogenul regenerabil și accelerarea tranziției energetice.

Această tranziție aduce implicații social-economice semnificative pentru România, necesitând o gestionare atentă pentru a asigura echitatea și stabilitatea. Sărăcia energetică și șomajul afectează în mod disproporționat zonele rurale și vulnerabile din punct de vedere economic.

Rețelele energetice sunt esențiale pentru atingerea obiectivelor Pactului verde european, permițând integrarea energiei din surse regenerabile, electrificarea industrială și accesibilitatea. Modernizarea rețelelor de energie electrică și gaze este vitală pentru decarbonizare, securitatea energetică și creșterea economică, necesitând ca statele membre ale UE să încorporeze aceste infrastructuri în strategiile naționale. Prin dezvoltarea rețelelor sale, România își poate asigura viitorul energetic și se poate alinia la obiectivele climatice ale UE.

Tranziția energetică necesită o schimbare fundamentală în modul în care energia este produsă și consumată, trecând de la un model unidirecțional la un sistem interdependent în care consumatorii acționează și ca producători – prosumatori. Prosumatorii contribuie la stabilitatea rețelei, reduc sărăcia energetică și sprijină creșterea economică regională. Integrarea lor în sistemul energetic este esențială pentru echilibrarea rețelelor, reducerea sarcinilor de vârf și promovarea obiectivelor climatice ale României.

Directivele și reglementările UE au condus în mare măsură evoluțiile politicii de mediu și energetice a României. Asigurarea transpunerii în timp util și precisă a acestor directive (dar luând în considerare specificul RO) în legislația națională este esențială pentru urmărirea neutralității climatice și realizarea agendei de sustenabilitate 2030.

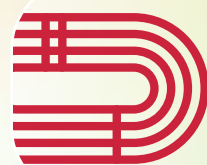
CONCURENȚĂ ȘI PROTECȚIA CONSUMATORILOR

Protecția consumatorilor continuă să fie o prioritate de vârf pentru Comisia Europeană pe piața unică a UE. Comisia Europeană a anunțat noi reforme ale legislației privind protecția consumatorilor pentru ciclul legislativ 2024-2029. Ca urmare, unele companii vor trebui să-și consolideze conformitatea cu cerințele de protecție a consumatorilor.

În același timp, un subiect de interes major în ultimul an pentru concurență a fost includerea investitorilor/investițiilor românești în noțiunea de investitori și investiții UE. Prin urmare, ar trebui efectuată o analiză amănunțită a condițiilor investiției, chiar și în cazul unei investiții sau a unui investitor aparent național.



Află mai multe la
wb2025.fic.ro/ro/concurenta-si-protectia-consumatorilor



PROTECȚIA CONSUMATORILOR

Protecția consumatorilor rămâne o prioritate pentru Comisia Europeană, cu reforme planificate pentru ciclul legislativ 2024–2029. Regulamentul de cooperare pentru protecția consumatorilor (CPC) al UE este în curs de revizuire pentru a aborda provocările din piețele digitale, disparitățile de resurse și lacunele de aplicare. Scopul este modernizarea politicilor, îmbunătățirea aplicării și promovarea concurenței loiale. România s-a aliniat la directivele UE privind practicile comerciale neloiale și interesele colective ale consumatorilor. Accentul este pus pe combaterea publicităților înșelătoare și a practicilor comerciale neloiale. Problemele cheie includ marketingul înșelător, contractele ambigue și produsele substandard. Pentru a aborda aceste probleme, FIC recomandă consolidarea mecanismelor de monitorizare și mediere, implementarea instrumentelor de monitorizare automate, creșterea educației consumatorilor, solicitarea aprobării prealabile a contractelor, simplificarea procedurilor de anulare, consolidarea controlului la frontieră și inspecțiilor și promovarea producției locale pentru a reduce dependența de importurile de calitate scăzută.

Practicile comerciale neloiale (UTP) în România

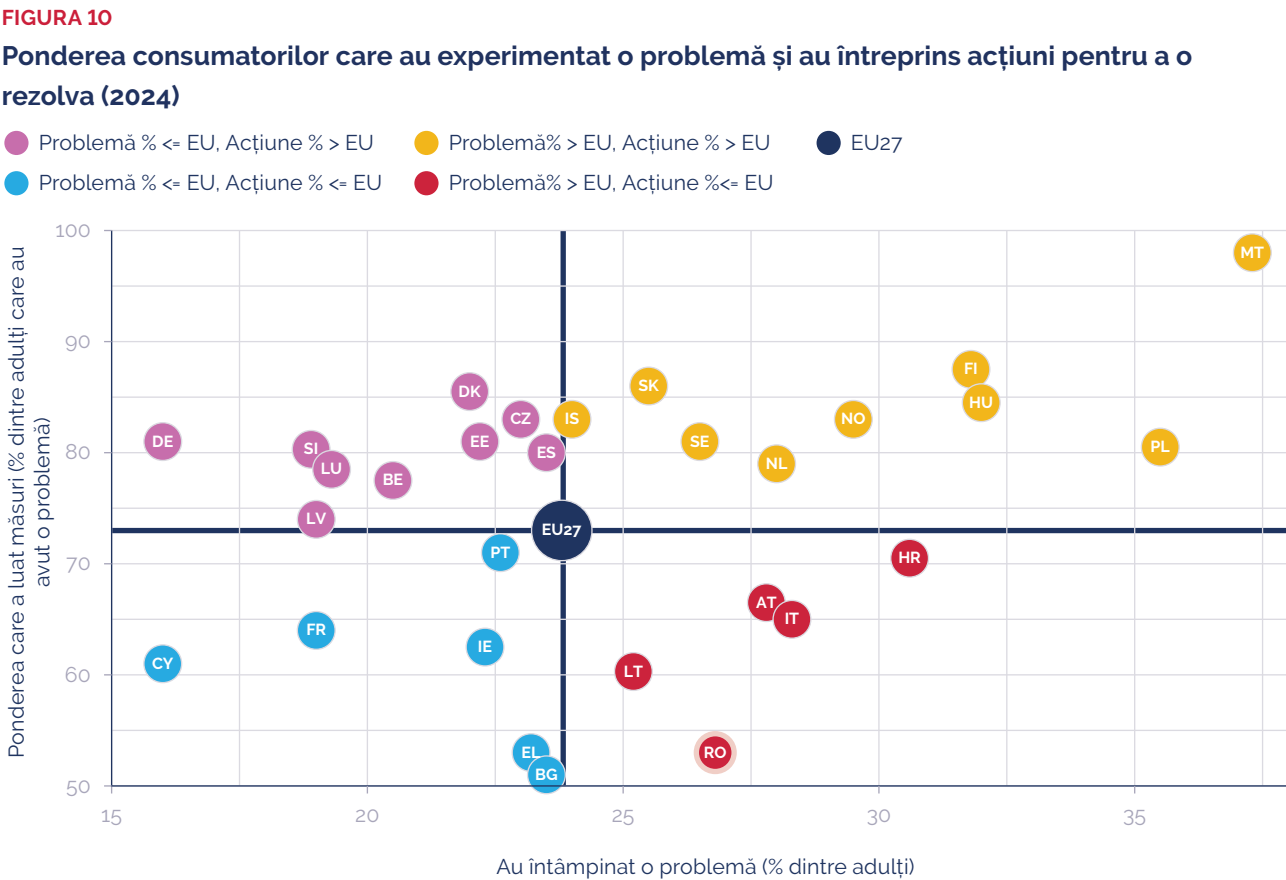
sunt reglementate prin Legea nr. 363/2007, concentrându-se pe practicile înșelătoare. Problemele comune includ prețurile ridicate, contractele ambigue și produsele substandard. FIC susține stabilirea unor reguli corecte pentru reduceri și promoții, utilizarea instrumentelor AI pentru monitorizare, lansarea campaniilor de conștientizare publică și simplificarea proceselor legale pentru consumatori.

România se confruntă cu provocări în aplicarea normelor protecției consumatorilor din cauza multiplelor autorități și a legislației suprapuse. Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor (ANPC) nu are independență și resurse suficiente. Pentru a îmbunătăți protecția drepturilor consumatorilor, FIC recomandă creșterea resurselor și formării pentru organismele de reglementare, adoptarea instrumentelor digitale de monitorizare, lansarea campaniilor de conștientizare publică, simplificarea procedurilor de reclamație, stabilirea unor organisme independente de mediere și promovarea colaborării intersectoriale.

În 2024, 24% dintre consumatorii din UE care au răspuns la Sondajul² Comisiei Europene privind

condițiile consumatorilor au raportat că s-au confruntat cu o problemă în ultimele 12 luni atunci când au cumpărat bunuri sau servicii de la un comerciant din propria țară, problemă pentru care au considerat că aveau un motiv legitim de a face o plângere. Chiar dacă la nivel european aproape

trei sferturi au întreprins o acțiune pentru a rezolva problema întâmpinată (73%), România are alături de Bulgaria și Grecia cele mai mici ponderi la consumatorilor care au recurs la acțiuni pentru a-și rezolva problemele.



Sursa: Comisia Europeană, Tabloul de bord al condițiilor consumatorilor

2 Tabloul de bord al condițiilor consumatorului ediția 2025

CONCURENȚĂ

România a adoptat în 2022 o nouă legislație în domeniul concurenței care introduce o nouă practică anticoncurențială, și anume valorificarea poziției superioare de negociere. Această practică este similară cu “abuzul de dependență economică”, care a fost reglementat și de alte state membre ale UE. Problemele legate de concurența neloială pot fi prevenite și soluționate prin consolidarea colaborării cu celelalte state membre ale UE pentru a aborda și soluționa în mod eficace practicile transfrontaliere de concurență neloială. România ar putea facilita și institui mecanisme menite să facă schimb mai ușor de informații și bune practici cu alte state membre ale UE și cu autoritățile lor de concurență în scopul îmbunătățirii abordărilor de aplicare și de reglementare.

Investițiile directe realizate atât de investitori non-UE, cât și de investitori UE (inclusiv români), care acoperă anumite zone și depășesc 2 milioane de euro, sunt supuse controlului și autorizării obligatorii din perspectiva securității naționale în cadrul regimului ISD românesc. Acest lucru a adăugat încă un nivel de complexitate planificării tranzacțiilor, care în prezent trebuie să ia în considerare notificările din mai multe unghiuri, cum ar fi verificarea ISD sau investigațiile în temeiul Regulamentului UE privind subvențiile străine, pe lângă cele

tradiționale (de exemplu, controlul concentrărilor economice).

Necesitatea de a revizui tranzacțiile potențial problematice, în special în contextul geopolitic actual, este incontestabilă. Cu toate acestea, atât cadrul de examinare, cât și practica autorității ar trebui să fie atent echilibrate, astfel încât România să rămână o țară prietenoasă cu investitorii.

Conform IMD World Competitiveness Ranking 2024, România ocupă poziția 47 în ceea ce privește performanța Economică (cu un scor de 44,4), locul 48 la eficiența Guvernului (un scor de 37,0), și locul 54 la eficiența Afacerilor (scor de 29,5). Aceste clasamente indică faptul că România are performanțe economice moderate în comparație cu alte economii globale, dar întâmpină provocări semnificative în ceea ce privește eficiența guvernamentală și a mediului de afaceri, iar în segmentul atragerii de investiții internaționale poziția este una sub medie, locul 53 dintr-un total de 67 de state.

FIGURA 11
Pozițiile ocupate de România în Peisajul Competitivității (2024)



Sursa: Clasamentul mondial al competitivității IMD 2024

SUSTENABILITATE

Perspectivile dezvoltării economice sunt într-o continuă transformare, multe dintre companii arătând un angajament tot mai puternic față de societate și mediu. Companiile integrează tot mai mult principiile sustenabilității în activitățile lor, punând accent pe crearea de sisteme ce protejează natura, susțin bunăstarea socială, combat inegalitățile și promovează învățarea continuă.

România continuă să se implice în cât mai multe inițiative la nivel legislativ și face pași importanți în transpunerea acestora (Strategia Națională pentru dezvoltare durabilă a României 2030, Planul Național de Acțiune, Strategia Națională privind Economia Circulară, Codul Sustenabilității, Noul Cod de Guvernanță Corporativă al Bursei de Valori București).



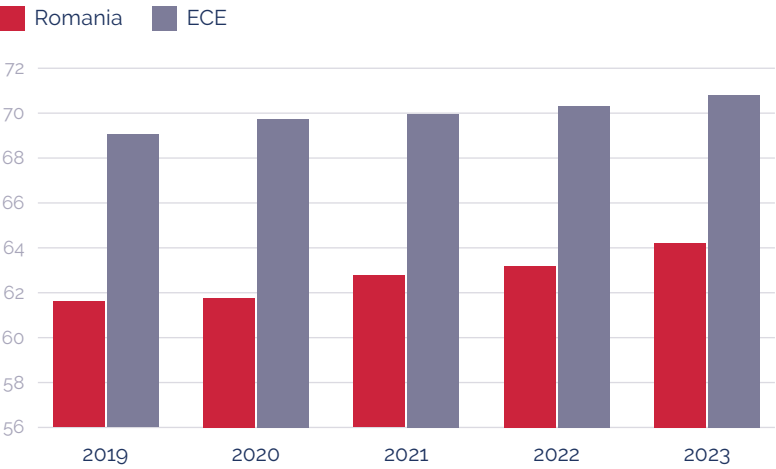
Află mai multe la
wb2025.fic.ro/ro/sustenabilitate



Mediul de afaceri este implicat în dezvoltarea durabilă a economiei românești prin cooperarea activă cu autoritățile publice. Identificarea lipsurilor legislative și soluționarea acestora reprezintă o prioritate în stabilirea unor baze solide care să permită accelerarea eforturilor de dezvoltare a unei economii performante, bazată pe principii de sustenabilitate și transparență.

România sprijină obiectivele ONU și colaborează îndeaproape cu alte state membre ale Uniunii Europene, precum și cu comunitatea internațională în general pentru atingerea acestora. Obiectivele fac parte din Strategia Națională de Dezvoltare Durabilă 2030 a României (SNDDR 2030), care prezintă viziunea strategică locală pentru crearea unei societăți durabile.

FIGURA 12
Clasament performanța țărilor ECE între 2019-2023



Sursă: [Raportul privind Dezvoltarea Durabilă în Europa 2025](#)

FIC apreciază eforturile depuse până în prezent pentru stabilirea unui cadru strategic și instituțional eficient și susține aplicarea unei abordări integrate și multidimensionale în implementarea acțiunilor prevăzute în SNDDR 2030 și în Planul Național de Acțiune pentru implementarea SNDDR.

În anul 2022, Guvernul României a adoptat Strategia Națională privind Economia Circulară, elaborată sub coordonarea Departamentului pentru Dezvoltare Durabilă, cel mai important proiect fiind punerea în aplicare a Sistemului de Garanție-Returnare (SGR), iar obiectivul principal este de a sprijini tranziția României către un model economic circular, în conformitate cu Planul de acțiune al UE privind economia circulară. FIC consideră că Planul de acțiune pentru punerea în aplicare a Strategiei naționale privind economia circulară este necesar și oferă un cadru adecvat pentru cooperarea dintre autoritățile publice și părțile interesate relevante, care ar trebui să permită atingerea unor obiective specifice mai ambițioase.

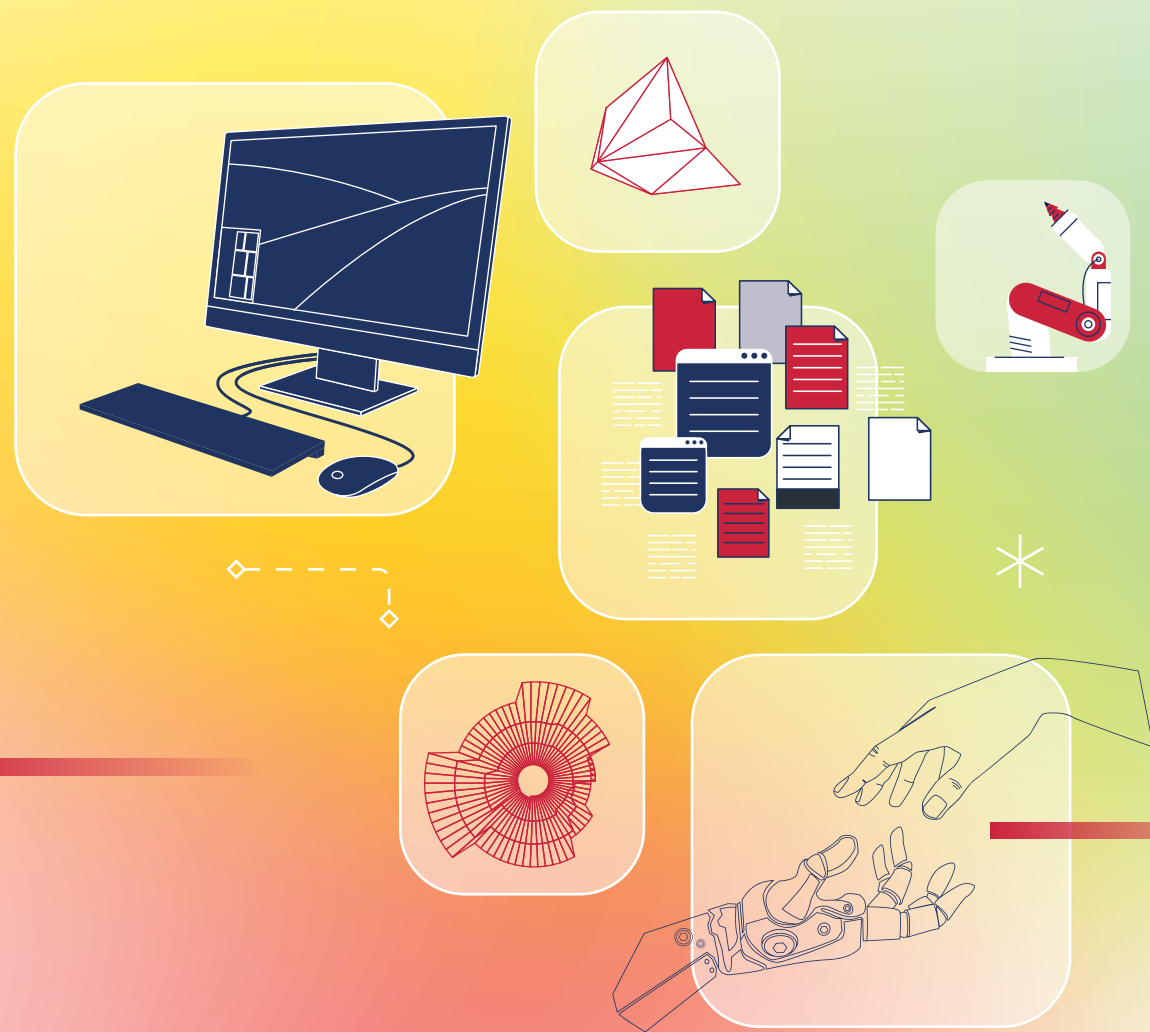
O altă inițiativă importantă a Departamentului pentru Dezvoltare Durabilă, a fost de a lansa la jumătatea anului 2025, prin Codul Sustenabilității, o platformă care să faciliteze respectarea de către organizații a obligațiilor de raportare și, în același timp, accesul jucătorilor interesați la aceste informații, ar fi putut fi un pas în direcția cea bună, aceasta ar putea fi, de asemenea, un pas impor-

tant în punerea în aplicare a Punctului de Acces Unic European la nivel național (ESAP).

La sfârșitul anului 2022, Consiliul Uniunii Europene a emis aprobarea finală a Directivei privind raportarea privind durabilitatea întreprinderilor (CSRD), aprobând poziția Parlamentului European. Noile norme trebuiau să fie puse în aplicare de statele membre în termen de 18 luni de la intrarea în vigoare a directivei.

Comparativ cu cadrul general stabilit de CSRD, în România implementarea va fi mai rapidă, entitățile care îndeplinesc cel puțin două dintre următoarele trei criterii urmând să înceapă publicarea datelor de sustenabilitate din ianuarie 2026: active de cel puțin 25 mil. lei, cifră de afaceri netă de cel puțin 50 mil. lei, număr mediu de angajați de cel puțin 50.

FIC este de părere că autoritățile publice ar trebui să ia în considerare un regulament unificat pentru transpunerea legislației UE, inclusiv a CSRD, având în vedere că în prezent există mai multe reglementări pentru sectoare specifice - societăți nefinanciare, societăți nelistate, instituții financiare și societăți listate. Acest lucru ar contribui la evitarea paralelismelor legislative actuale care pot crea confuzie, dificultăți de punere în aplicare și care necesită eforturi inutile din partea companiilor.



TEHNOLOGIE ȘI DIGITALIZARE

În 2023, România a înregistrat progrese semnificative în digitalizarea serviciilor publice și a IMM-urilor, cu realizări notabile în ceea ce privește acoperirea cu fibră optică la domiciliu (FTTP). Cu toate acestea, rămân provocări în ceea ce privește îmbunătățirea competențelor digitale de bază și implementarea rețelelor 5G. Planul Național de Acțiune pentru Deceniul Digital, adoptat în octombrie 2024, prezintă obiectivele României pentru 2030, inclusiv 50% din populație având competențe digitale de bază, 4% specialiști TIC, 62% acoperire 5G și 100% servicii publice digitale. Progresele sunt monitorizate prin rapoarte anuale ale Comisiei Europene.



Află mai multe la
wb2025.fic.ro/ro/tehnologie-si-digitalizare

Procesul de certificare a cercetării și dezvoltării în România este greoi și birocratic, descurajând întreprinderile să obțină certificarea și să solicite stimulente fiscale. Companiile au subliniat nevoia de claritate și previzibilitate în procedura de certificare. Simplificarea procesului de certificare, concentrarea pe natura activităților, mai degrabă decât pe informații financiare detaliate, și permiterea evaluărilor online ar putea reduce sarcinile administrative și ar încuraja mai multe companii să întreprindă proiecte de cercetare și dezvoltare.

Atingerea obiectivului de conectivitate pentru 2030 necesită investiții majore, iar FIC sprijină propunerea UE ca marile platforme digitale să împartă costurile rețelelor de telecomunicații. Impunerea de obligații operatorului dominant, sprijinirea inițiativelor UE și asigurarea respectării dispozițiilor legale privind infrastructura de telecomunicații sunt măsuri esențiale.

Societatea digitală trece prin schimbări majore, cu volume mari de date care devin disponibile datorită utilizării crescute a serviciilor online. Conformitatea cu GDPR și cu noile reglementări ale UE este esențială. Implementarea unor instrumente simple pentru ca utilizatorii să își poată gestiona datele cu caracter personal, inițierea unor consultări ample cu privire la impactul reglementărilor, creșterea transparenței practicilor autorităților publice și emiterea de orientări privind măsurile

tehnice și organizatorice minime pentru protecția datelor sunt esențiale pentru adaptarea la aceste schimbări.

Regulamentul UE nr. 910/2014 (Regulamentul eIDAS) și legislația națională reglementează semnăturile electronice în România. Legea adoptă o abordare proporțională și bazată pe riscuri, permițând părților interesate să selecteze tipul adecvat de semnătură. Stabilirea unor cerințe clare pentru semnăturile avansate, crearea unor mecanisme de validare și promovarea noilor dispoziții legale prin campanii de educare vor facilita tranziția către noul cadru al semnăturii electronice.

România implementează cărțile de identitate electronice (eID) în conformitate cu Regulamentul eIDAS, cu investiții semnificative aprobate pentru modernizarea infrastructurii IT. Accelerarea emiterii cărților de identitate electronice, integrarea semnăturilor electronice în cărțile de identitate electronice, dezvoltarea serviciilor publice online accesibile prin intermediul cărților de identitate electronice și promovarea noilor cărți de identitate în rândul publicului vor consolida eforturile de transformare digitală.

Regulamentul european privind identificarea electronică (eIDAS 2.0) impune tuturor statelor membre UE să furnizeze un portofel de identitate digitală până în noiembrie 2026. Asigurarea com-

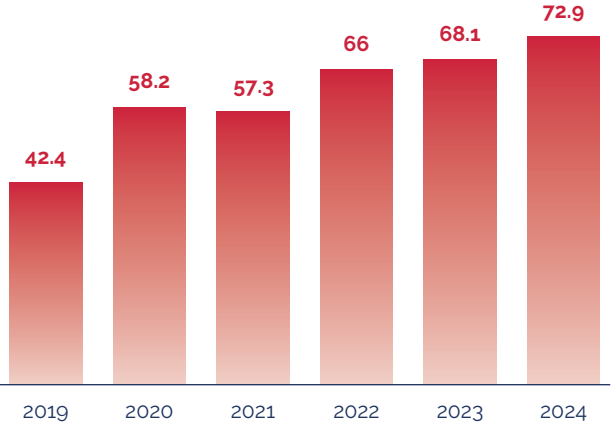
patibilității dintre cartea electronică de identitate românească și portofelul european de identitate digitală, promovarea colaborării intersectoriale și derularea de campanii de educare a publicului vor facilita adoptarea acestei noi soluții de identitate digitală.

Sectorul comerțului electronic din România a crescut rapid, contribuind semnificativ la economie. Cu toate acestea, rămân provocări în ceea ce privește digitalizarea completă a comerțului cu amănuntul și sprijinirea IMM-urilor în vânzările transfrontaliere. Adoptarea unei abordări coerente a transformării digitale, alinierea reglementărilor naționale la standardele UE, încurajarea comportamentului digital și implementarea programelor de sprijinire a exporturilor pentru IMM-uri vor contribui la abordarea acestor provocări.

Strategia națională a României pentru AI (2024-2027) se concentrează pe guvernanta etică, educație și dezvoltarea infrastructurii. Dezvoltarea unui data lake național de date pentru cercetarea în domeniul AI, integrarea cunoștințelor de AI în educație, adoptarea de orientări etice pentru implementarea AI și conștientizarea publicului cu privire la beneficiile și riscurile AI sunt componente-cheie ale acestei strategii.

România și-a îmbunătățit poziția în materie de securitate cibernetică, dar se confruntă încă cu provocări.

FIGURA 13
Persoane care au comandat/cumpărat bunuri pe internet (% din totalul persoanelor cu vârsta cuprinsă între 16 și 74 de ani care au utilizat internetul în ultimele 12 luni)



Sursă: INS

Consolidarea rețelei naționale de răspuns la incidente, lansarea de campanii de conștientizare a publicului, dezvoltarea de programe de formare a forței de muncă în domeniul securității cibernetice și oferirea de stimulente IMM-urilor pentru a adopta instrumente certificate de securitate cibernetică sunt măsuri necesare pentru consolidarea infrastructurii de securitate cibernetică.



CAPITAL UMAN ȘI SĂNĂTATE

Resursele umane sunt pilonul strategic al creșterii economice pentru orice țară. Scăderea populației active și îmbătrânirea demografică reprezintă provocări semnificative pentru perspectivele de prosperitate pe termen lung. Tehnologiile emergente, schimbările demografice și șocurile financiare remodelează prioritățile pieței muncii, necesitând strategii proactive pentru menținerea competitivității pe termen lung a României. Digitalizarea, automatizarea, inteligența artificială (IA) și acțiunile de protecție a mediului reprezintă oportunități esențiale de modernizare, subliniind necesitatea unor investiții susținute în educație și infrastructură.



Află mai multe la
wb2025.fic.ro/ro/capital-uman-si-sanatate

Sănătatea este fundamentul capitalului uman și este crucială pentru inovare, productivitate și creșterea economică durabilă a României. Ca țară dezvoltată, venitul național al României va crește pe baza unei economii echitabile, a locurilor de muncă mai bine plătite și a unei forțe de muncă capabile de inovare. O populație sănătoasă și un sistem de sănătate eficient și accesibil sunt vitale pentru acest progres.

FORȚA DE MUNCĂ

Cererea de forță de muncă este un indicator macroeconomic cheie care reflectă activitatea pieței și încrederea angajatorilor. La începutul anului 2024, deficitul pieței forței de muncă a scăzut comparativ cu anul precedent, semnalând o cerere de forță de muncă mai lentă pe fondul schimbărilor economice. Pentru a satisface cererea de forță de muncă și a atrage populația inactivă, România ar trebui să flexibilizeze legislația muncii, adoptând noi forme de ocupare adaptate realităților economice moderne.

Capacitatea României de a valorifica talentele și de a-și instrui forța de muncă este crucială pentru creșterea economică și competitivitatea globală. Cu toate acestea, un deficit semnificativ de competențe provoacă dezvoltarea sa, deoarece educația și formarea profesională rămân în urma

cerințelor pieței. Centrul European pentru Dezvoltarea Formării Profesionale (Cedefop) raportează că 80 % dintre angajatorii din UE au dificultăți în a găsi lucrători calificați corespunzător, iar 25% angajează personal necalificat din cauza opțiunilor limitate. În plus, 1 din 3 angajați din UE este fie supracalificat, fie subcalificat.

Deși rata locurilor de muncă vacante din România este sub media UE, neconcordanțele de competențe persistă. Doar 17,9 % din populație va finaliza învățământul terțiar în 2023, comparativ cu 33,7% în UE. Proiecțiile sugerează polarizarea locurilor de muncă, 70% dintre oportunitățile viitoare necesitând competențe de nivel mediu. În același timp, cererea de lucrători cu înaltă calificare va rămâne sub media UE, în timp ce se preconizează că cererea de lucrători slab calificați va scădea.

SĂNĂTATE

Sănătatea este fundamentul capitalului uman și este crucială pentru inovare, productivitate și creșterea economică durabilă a României. Ca țară dezvoltată, venitul național al României va crește pe baza unei economii echitabile, a locurilor de

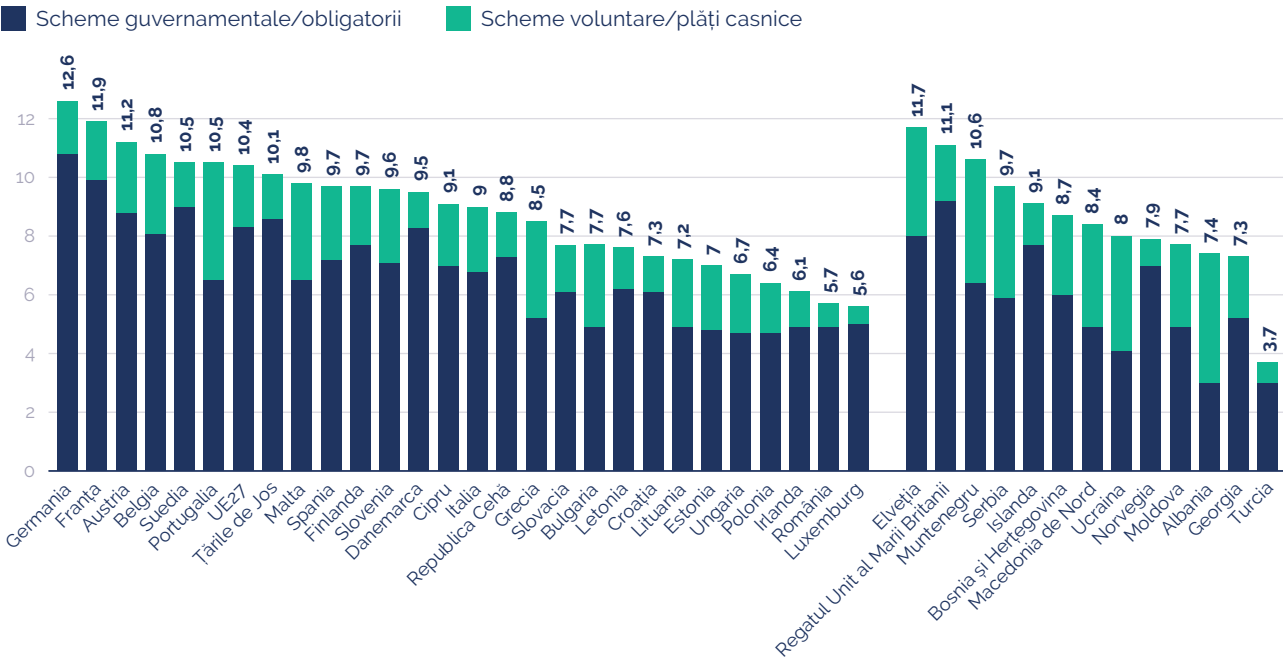
muncă mai bine plătite și a unei forțe de muncă capabile de inovare.

Sistemul de sănătate din România ar putea beneficia foarte mult de prioritizarea prevenției și pro-

movării sănătății pentru a reduce povara bolii. În ciuda rolului crucial al prevenției, România continuă să se confrunte cu o mortalitate ridicată din cauze care pot fi prevenite din cauza deceniilor de subfinanțare și a accesului redus la servicii preventive. Provocările sistemice includ bariere financiare, infrastructură insuficientă, lipsă de personal și politici inadecvate de sănătate publică.

România ar trebui să-și majoreze treptat finanțarea sănătății pentru a ajunge la media UE de 8,4% din PIB, în creștere de la nivelul actual de aproximativ 5,2% (2025). Acest lucru necesită atât finanțare publică, cât și privată. În ciuda creșterii economice puternice a României din ultimii ani, aceasta rămâne pe ultimul loc în UE în ceea ce privește cheltuielile pentru sănătate.

FIGURA 14
Statistici OCDE 2024: Cheltuieli pentru sănătate



Sursă: OECD Statistici de sănătate 2024, Eurostat,OMS Baza de date privind cheltuielile globale de sănătate, <https://stat.link/eyd8ng>

FIC consideră că bugetul pentru medicamente rambursate ar trebui reajustat pentru a acoperi nevoile reale ale sistemului de sănătate din România. După mai bine de 13 ani, industria farmaceutică continuă să acopere acest deficit cu taxa de recuperare. Această taxă a creat și continuă să creeze efecte negative asupra disponibilității medicamentelor pe piață. Trebuie asigurată o finanțare adecvată și durabilă a bugetului pentru medicamente pentru a îmbunătăți accesul pacienților la medicamentele de care au nevoie.

Chirurgia robotică este o inovație revoluționară în medicina modernă, oferind precizie de neegalat, invazivitate redusă și rezultate îmbunătățite pentru pacienți, în special în oncologie, unde precizia este crucială. FIC consideră că adoptarea sporită în sectorul public va duce la rezultate îmbunătățite, prelungind semnificativ speranța de viață a pacienților

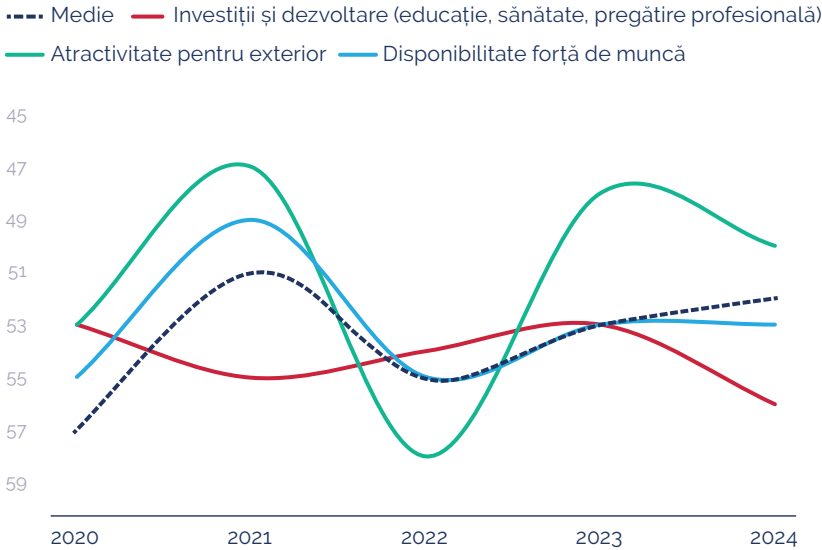
România se află într-un moment critic în dezvoltarea sistemelor sale de sănătate și se confruntă cu provocări în materie de sănătate în schimbare rapidă. Guvernele și furnizorii de servicii medicale trebuie să acorde prioritate prevenirii bolilor pentru a promova longevitatea sănătoasă, deoarece costul lipsei de acțiune este ridicat. Deficitul de forță de muncă din domeniul sănătății din țară, în special în zonele rurale, și lipsa conducerii contribuie la aceste probleme. În plus, România desfășoară

mult mai puține studii clinice decât alte țări europene, limitând oportunitățile de cercetare și accesul la tratamente inovatoare. În ciuda acestor provocări, există potențial de creștere în domenii precum studiile clinice, care ar putea cunoaște o expansiune semnificativă în următorii ani.

Tabelul de mai jos reprezintă poziția României în World Talent Ranking pentru perioada 2020–2024, dintr-un total de 67 de economii, în baza raportului publicat de IMD. Datele arată că România se menține în jumătatea inferioară a clasamentului, pe locul 52, dar cu o tendință ușor pozitivă după un vârf negativ în 2022. Chiar dacă, potrivit indicilor, investițiile în capital uman par să se fi intensificat în ultimul an, ceea ce este un semnal pozitiv din perspectiva contribuției la creșterea economică ulterioară, România are dificultăți constante în a atrage talente internaționale, ceea ce sugerează deficiențele legate de mai mulți factori structurali: atragerea și reținerea în țară a talentelor, remunerarea managementului, infrastructură, condiții generale de trai și costul vieții, expunerea la poluare, justiție etc. În același timp, chiar dacă forța de muncă este disponibilă, persistă în continuare probleme calitate a capitalului uman sau de potrivire a competențelor (skills mismatch).

FIGURA 15

Poziția României în World Talent Ranking 2020-2024 privind competitivitatea



Sursa: FIC, pe baza datelor World Talent Ranking 2024

MEMBRI

Cartea Albă este rezultatul unor contribuții importante din partea membrilor FIC, a directorilor și președinților, a Comitetului Director, grupurilor de lucru și a personalului permanent, constând în timp, resurse și efort. Veți observa că nicio persoană nu este menționată în acest document. Această alegere a fost deliberată. Peste 100 de persoane au participat în mod activ la acest proiect, iar meritul le revine tuturor. FIC distribuie *Cartea Albă* în mod gratuit, ca parte a angajamentului său față de comunitate. Un număr limitat de copii în limbile română și engleză este disponibil la sediul FIC.

FIC acordă permisiunea presei scrise și audiovizuale, ONG-urilor și altor organizații similare de a reproduce și de a publica extrase din această *Carte Albă* pe orice tip de suport și fără plata vreunei taxe sau redevențe și fără o solicitare formală în scris, cu condiția ca astfel de copii să nu se

efectueze sau să se distribuie în scopul obținerii de profit, iar FIC să fie recunoscut în toate cazurile ca autor al acestora. Pentru a garanta acuratețea citatelor și a procesului de republicare, această *Carte Albă* este disponibilă în format electronic în limbile română și engleză pe site-ul FIC www.fic.ro.

Nimeni nu are dreptul să publice, să transmită, să transfere, să comercializeze, să reproducă, să creeze lucrări derivate, să distribuie sau să utilizeze în orice fel conținutul acestui document, parțial sau în întregime, cu excepția cazurilor enumerate mai sus în care este permis expres acest lucru.

Deși FIC a depus eforturi pentru a se asigura că acest raport este actual și corect, FIC nu își asumă nici o răspundere pentru eventualele erori sau omisiuni din această *Carte Albă*.

Cartea Albă 2025

Parcursul pentru creștere
economică și competitivitate



Mai 2025,
București, România

Str. Ion Câmpineanu nr. 11, 010031 București, România
Telefon: + 40-21-222-1931 | Website: www.fic.ro